आमचं गाव, आमचा विकास

२. निधीची उपलब्धता

ग्राम पंचायतींना जरी विकास कामासाठी विविध प्रकारचा निधी मिळत असला तरी ग्राम विकास आराखडा बनविताना फक्त असाच निधी विचारात घ्यायचा आहे ज्याच्या वापरावर ग्रामपंचायतीचे पूर्ण नियंत्रण असून हा निधी मिळण्याची पूर्ण खात्री आहे. यात पुढील तीन प्रकारांचा समावेश होतो .

१. ग्रा.पं. च्या स्वतःच्या नियंत्रणाखालील निधी.

अ.क्र.	निधीचा स्त्रोत	योजनेचे स्वरूप
१	ग्रामपंचायतींचे स्व-उत्पन्न, ग्राम निधी अ) ग्रामपंचायतीने आकारणी व वसूली केलेल्या कराचे उत्पन्न ब) ग्रामपंचायतीसाठी राज्य शासनाने आकारणी करून वसूल केलेल्या करामधील ग्रामपंचायत हिस्सा	अधिनियमान्वये विहित केलेले कर.
२	१४ वा वित्त आयोग	लोकसंख्या व क्षेत्रावर आधारीत मिळणारा निधी
३	शासनाकडून मिळणारी बक्षिसे / पारितोषिके / पुरस्कार (संत गाडगेबाबा अभियान, महात्मा गांधी तंटामुक्ती अभियान इ.)	अभियानांतर्गत केलेल्या उल्लेखनिय कामगिरीनुसार.

१. ग्रा.पं. च्या स्वत:च्या नियंत्रणाखालील निधी.

४	आदिवासी उप-योजनेंतर्गत ५% निधी	लोकसंख्येवर आधारीत फक्त पेसा गावांसाठी.
५	महाराष्ट्र ग्रामीण रोजगार हमी योजना	मजूरांची संख्या व कामाच्या मागणीवर आधारीत.
६	स्वच्छ भारत अभियान	सांडपाणी व घन कचरा व्यवस्थापनासाठी कुटुंब संख्येच्या प्रमाणात .
७	जिल्हा नियोजन समितीकडून प्राप्त होणारा निधी	जिल्हा नियोजन समितीच्या निर्णयानुसार
८	लोकसहभाग व स्थानिक खाजगी कंपन्यांकडून मिळणारा निधी (CSR)	ग्रामपंचायतीच्या पाठपुराव्यानुसार.

२. ग्रामपंचायतींना केंद्र पुरस्कृत योजनांसाठी उपलब्ध होणारा निधी

अ.क्र.	केंद्र पुरस्कृत योजना	योजनेचे स्वरूप
1	सर्व शिक्षा अभियान	वर्गखोल्या/शाळा/शौचालय व इतर सुविधा
2	एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना	अंगणवाडी इमारत, पुरक आहार, स्वयंपाकाची भांडी व इतर साहित्य
3	राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियान	अबंधीत निधी (Untied)
4	राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल अभियान	नविन पाणी पुरवठा योजना तयार करणे, देखभाल व दुरूस्ती, पाणी टंचाई निवारणाच्या उपाययोजना
5	स्वच्छ भारत अभियान	वैयक्तिक/सार्वनजिक शौचालये, सांडपाणी व घन कचरा व्यवस्थापन
6	एकामिक पाणलोट व्यवस्थापन कार्यक्रम	उपचारास उपलब्ध क्षेत्रानुसार
7	महाराष्ट्र ग्रामीण रोजगार हमी योजना	नोंदणीकृत मजूरांची संख्या व रोजगाराच्या मागणीप्रमाणे
8	बायोगॅस	सयंत्राच्या आकारानुसार
9	इंदिरा आवास योजना	दारिद्र्यरेषेखालील बेघरांसाठी घरकुले
10	अन्य इतर योजना	योजनांच्या निकषांनुसार

३.राज्य शासनाकडून ग्रामपंचायतीस मिळणारे अर्थसहाय्य

अ.क्र.	सहाय्याचा तपशिल	मिळणारे सहाय्य
१	सरपंच मानधन	मानधनाच्या ७५%
२	ग्रामपंचायत सदस्य बैठक भत्ता	प्रत्येकी रू.२५/- प्रमाणे प्रती बैठक
३	कर्मचारी वेतन	कर वसूली व कर्मचा-यांच्या मंजूर आकृतीबंधानुसार ५० ते ७५ टक्के
४	पाणी पुरवठा विजदेयके	पाणी पुरवठा विजदेयकाच्या ५० टक्के

धन्यवाद